

Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης

Portfolio (Φάκελος εργασιών)

Φάκελος εργασιών: μια αυθεντική μαρτυρία

Συστηματική, σκόπιμη και εξειδικευμένη συλλογή των έργων του παιδιού, τα οποία έχουν επιλεγεί με τη συναίνεσή του και με βάση συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους και με προκαθορισμένα κριτήρια.

“Αξιολόγηση βάσει φακέλου (Portfolio assessment)

Αξιολογείται η επίδοση μέσα από διάφορες εργασίες, ατομικές ή συλλογικές. Στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς, ο/η διδάσκων/ουσα σε συνεργασία με τον/τη μαθητή/τρια συναποφασίζει τα περιεχόμενα του φακέλου”.

Είδη φακέλων

```
graph TD; A[Είδη φακέλων] --> B[Διαδικασίας ή εξελικτικός]; A --> C[Αποτελεσμάτων];
```

Διαδικασίας ή
εξελικτικός

Αποτελεσμάτων

Φάκελος διαδικασίας ή εξελικτικός

- Ποικίλα και αντιπροσωπευτικά έργα .
- Αντανακλούν τη μαθησιακή πορεία και αποτυπώνουν τις συνεχείς προσπάθειες αναστοχασμού, αυτοαξιολόγησης και αυτοβελτίωσης.
- Ένα παράδειγμα.

Φάκελος αποτελεσμάτων

Αντιπροσωπευτικά δείγματα των καλύτερων επιτευγμάτων: οι καλύτερες ατομικές ή ομαδικές εργασίες, οι αξιολογικές δοκιμασίες (π.χ. τεστ, διαγωνίσματα).

Ένα παράδειγμα.

Πριν ξεκινήσουμε

- Προσδιορίζουμε με σαφήνεια τους στόχους του portfolio.
- Αυτοί επηρεάζονται από:
 - α. Τη φύση του θέματος και τον τομέα γνώσεων και δεξιοτήτων που αφορά
 - β. Το κοινό στο οποίο απευθύνεται.
 - γ. Το είδος του Φ.Ε.Μ.
 - δ. Την ηλικία και τις ικανότητες των μαθητών
 - ε. Τους διαθέσιμους πόρους (Κουλουμπαρίτση και Ματσαγγούρας, 2004)

Στάδια

- στάδιο συλλογής των έργων,
- στάδιο επιλογής των αντιπροσωπευτικότερων έργων,
- στάδιο αναστοχασμού (οι μαθητές/τριες ασκούν κριτική, προβληματίζονται και αξιολογούν τα έργα που επέλεξαν)
- στάδιο σύνδεσης και συσχέτισης κάθε καινούριου τεκμηρίου με τα ήδη ενσωματωμένα στο φάκελο,
- στάδιο παρουσίασης και διαμοιρασμού του φακέλου

Παρατηρήσεις

- Οι εργασίες που επιλέγονται σχετίζονται με την πορεία της μάθησης, όπως διαγράφεται από το αναλυτικό πρόγραμμα.
- Ο ατομικός φάκελος μπορεί να περιλαμβάνει ένα υποχρεωτικό μέρος, το οποίο να περιέχει εργασίες που όλοι οι μαθητές πρέπει να κάνουν σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα.
- Στον ατομικό φάκελο μπορούν να συμπεριλαμβάνονται σχόλια και παρατηρήσεις του εκπαιδευτικού και των συμμαθητών.

Καλώς ήρθατε στο φάκελό μου

Ονομάζομαι:.....

Άρχισα να ετοιμάζω αυτό το φάκελο από:.....

Ο φάκελός μου αποτελείται από μέρη.

Στο πρώτο μέρος.....

Στο δεύτερο μέρος.....

Στο τρίτο μέρος.....

Στο τέταρτο μέρος.....

Στο φάκελό μου προσπάθησα ιδιαίτερα να

Τα πιο καλά σημεία της δουλειάς μου είναι

Τα πιο αδύνατα σημεία της δουλειάς μου είναι

Ο φάκελός μου δείχνει για μένα ότι

Αποδεικτικά φακέλου

	Τι κατάφερα	Στοιχεία που το αποδεικνύουν
Την περασμένη εβδομάδα	Πήρα πολύ καλό βαθμό στο διαγώνισμα των μαθηματικών του τριμήνου.	Το διαγώνισμα που μας επέστρεψε διορθωμένο ο δάσκαλος.
Τον περασμένο μήνα	Βελτιώθηκα πολύ ως προς την οργάνωση του χρόνου.	Παρουσίασα έγκαιρα την εργασία μου στη λογοτεχνία και είμαι στην ώρα μου στο μάθημα.
Τον περασμένο χρόνο	Πέτυχα διάκριση στους αγώνες	Η βεβαίωση και τα θετικά σχόλια από τον εκπαιδευτή.

Παρουσίαση της καλύτερης έκθεσης στο φάκελο εργασιών μου

- Η πιο καλή μου γραπτή έκθεση είναι αυτή με θέμα:.....
- Την διάλεξα επειδή.....
- Ακολούθησα όλα τα βήματα όπως μου δόθηκαν και έτσι μπόρεσα να
.....

Τα σχόλια των συμμαθητών μου γι' αυτήν την εργασία

**Τα σχόλια της δασκάλας / του δασκάλου μου γι' αυτήν την
εργασία**

Κατηγορίες στοιχείων	Περιγραφή
Αποκόμματα από εργασίες	Ένα ποίημα, μια έκθεση, ζωγραφική, δημιουργία ιστοσελίδας
Ξημερώσεις από μια δραστηριότητα	Για μια σχολική επίσκεψη σε ένα μουσείο, μια εκπαιδευτική εκδρομή
Πιστοποιητικά	Έπαθλα από αθλητικές δραστηριότητες, συστάσεις για καλή συμπεριφορά, έπαινο για καλή εργασία, μουσική, ξένες γλώσσες
Αναφορές και σχόλια	Γράμμα ευχαριστιών από κάποιον που βοήθησα, σχόλια από έναν καθηγητή ή το διευθυντή του σχολείου
Video	Προσφορά ή συμμετοχή σε σχολική γιορτή, αθλητικά παιχνίδια που με ενδιαφέρουν, δραστηριότητες που έλαβα μέρος
Φωτογραφίες	Ημέρα αθλητισμού, συμμετοχή σε συναυλία, σε θεατρική ομάδα, απονομή επαίνων

Βρεττός Ι. Φάκελος μαθητή.

- ✓ «Κρατώ ένα ντοσιέ με τις γραπτές εργασίες των παιδιών και άλλα πράγματα που κάνουν. Το τι θέλουν να φυλάξουν είναι σημαντικό, γι' αυτό συμβουλευόμαι τα παιδιά. Αυτά για μένα είναι οι πληροφορίες για το παιδί (η μνήμη μου δεν είναι αρκετή). Κοιτάζοντας τις εργασίες τους και μελετώντας αυτές με βοηθά να δω πού είναι τα δυνατά και πού τα αδύνατα σημεία του καθενός. Αυτή η πληροφόρηση είναι αυτό που γνωρίζω για το κάθε παιδί. Η δουλειά κάθε παιδιού είναι αυτό που με κάνει να σκέφτομαι για το τι θα διδάξω παραπέρα για να το βοηθήσω να βελτιωθεί».

✓ «Μοιράζομαι με τους μαθητές μου αυτό που έχουν στο ντοσιέ και φυλάσσουμε τη δουλειά τους σ' αυτό. Μέσα στο ντοσιέ συνήθως βρίσκω μερικά από αυτά που έγραψαν για τον εαυτό τους, ιστορίες με εικόνες, εργασίες, ημερολόγια, προβλήματα μαθηματικών και ό,τι άλλο κάνουμε. Τα παιδιά με βοηθούν να επιλέξουμε τη δουλειά που θα βάλουμε στο ντοσιέ. Όταν συνδυάσεις τη δουλειά που βρίσκεις στο ντοσιέ με τις προσωπικές σημειώσεις που έχεις για κάθε παιδί, σου δίνεται η ευκαιρία να καταλάβεις το κάθε παιδί και τι μπορείς να κάνεις γι' αυτό».

Είδη φακέλων

```
graph TD; A[Είδη φακέλων] --> B[Ατομικός]; A --> C[Ομαδικός];
```

Ατομικός

Ομαδικός

Είδη φακέλων

```
graph TD; A[Είδη φακέλων] --> B[Έντυπος]; A --> C[Ηλεκτρονικός];
```

Έντυπος

Ηλεκτρονικός

Ηλεκτρονικός φάκελος (e-portfolio)

Ηλεκτρονικός φάκελος του εκπαιδευομένου (e-Portfolio) αποτελεί τη ψηφιακή έκδοση του φακέλου εργασιών του (portfolio), που είναι βασισμένος στο χαρτί, δομημένος και οργανωμένος σ' ένα υπολογιστικό περιβάλλον

Ηλεκτρονικός φάκελος (e-portfolio)

- Ψηφιακή συλλογή των έργων του εκπαιδευομένου, τα οποία έχουν επιλεγεί με τη συναίνεσή του και με βάση συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους.
- Τα έργα αυτά οργανώνονται με κατάλληλο λογισμικό και με τη χρήση ποικίλων πολυμέσων (γραφικών, ήχου, βίντεο), συσχετίζονται μεταξύ τους με υπερσυνδέσμους και αποτελούν τεκμήρια για την προσπάθεια, την πρόοδο και την επίδοση του εκπαιδευομένου

Ένα παράδειγμα e-portfolio

- Το e-portfolio του Γιώργου Σάββα από το Δημοτικό Σχολείο των Λυμπιών Κύπρου (βίντεο)
- Το e-portfolio του Γιώργου Σάββα από το Δημοτικό Σχολείο των Λυμπιών Κύπρου (e-portfolio)
- Πληροφορίες για το πρόγραμμα ATS2020 Αξιολόγηση κομβικών δεξιοτήτων

Προϋποθέσεις: Είναι σαφή τα εξής;

- Στόχοι
- Προσδοκώμενα αποτελέσματα
- Είδος φακέλου
- Περιεχόμενο – υποφάκελοι
- Κριτήρια αποτίμησης του περιεχομένου (συνήθως με τη μορφή ρουμπρίκας)

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα φακέλου εργασιών

Ας μοιραστούμε τη γνώμη μας στη διεύθυνση

<http://linoit.com/users/mkaterina/canvases/Portfolio>

Πλεονεκτήματα

- Ενθάρρυνση για ενεργό εμπλοκή στη διαδικασία μάθησης
- Καλύτερη κατανόηση ατομικής προόδου
- Η ανάλυση και η αποτίμηση του υλικού που εμπεριέχεται στο ψηφιακό φάκελο μπορεί να «**διηγηθεί**» πολλά για την επίτευξη ή μη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων,
- εντοπισμός μαθησιακών αναγκών

Πλεονεκτήματα

- Βελτίωση γραπτού λόγου
- Αποτελεσματική επικοινωνία εκπαιδευτικών-μαθητών/τριών
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων για αυτοαξιολόγηση και αναστοχασμό.
- Οι μαθητές/τριες αναθεωρούν, επαναπροσανατολίζουν τις προσπάθειές τους.
- Υπευθυνότητα
- Μεταγνώση

Μειονεκτήματα

- Η ανάλυση και η αποτίμηση όλων των στοιχείων (μεγάλος όγκος πληροφοριών) που περιλαμβάνονται στον ηλεκτρονικό φάκελο αποτελεί για τον εκπαιδευτικό μια ιδιαίτερα **επίπονη και χρονοβόρα διαδικασία**.
- Τα στοιχεία από τις αξιολογήσεις των ηλεκτρονικών φακέλων είναι **δύσκολο να αναλυθούν, να ταξινομηθούν ή να αθροιστούν** για να παρουσιάσουν την αλλαγή που χαρακτηρίζει την επίδοση του εκπαιδευομένου στις διάφορες φάσεις εξέλιξης της μαθησιακής διαδικασίας, γεγονός που επιτείνει τις επικρίσεις για το μειωμένο βαθμό εγκυρότητας και αξιοπιστίας της συγκεκριμένης τεχνικής.

Πίνακας 1: Σύγκριση Φακέλου Εργασιών και Παραδοσιακής Αξιολόγησης

Αξιολόγηση βάσει Φακέλου Εργασιών	Παραδοσιακή Αξιολόγηση
Αντιπροσωπεύει όλο το εύρος της παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου, στο οποίο συμμετέχουν οι μαθητές.	Οι μαθητές αξιολογούνται σε ένα περιορισμένο εύρος δοκιμασιών, οι οποίες μπορούν να μην αντιστοιχούν με αυτά που μπορούν οι μαθητές να κάνουν.
Εμπλέκει τους μαθητές στην αξιολόγηση της προόδου τους και στο να θέτουν στόχους μάθησης.	Μηχανικά τα αποτελέσματα.
Μετρά τα επιτεύγματα του κάθε μαθητή, καθώς επιτρέπει τις ατομικές διαφορές.	Αξιολογεί όλους τους μαθητές στην ίδια κατεύθυνση.
Αντιπροσωπεύει μια συναινετική προσέγγιση της αξιολόγησης. Έχει στόχο την αυτοαξιολόγηση.	Η διαδικασία αξιολόγησης δεν είναι συναινετική. Η αξιολόγηση των μαθητών δεν είναι στόχος.
Απευθύνεται στη βελτίωση, την προσπάθεια και την επιτυχία.	Απευθύνεται μόνο στην επιτυχία.
Συνδέει την αξιολόγηση και τη διδασκαλία με τη μάθηση.	Χωρίζει τη μάθηση, την αξιολόγηση και τη διδασκαλία.

Η αυτοαξιολόγηση των μαθητών/τριών με βάση το Φάκελο Εργασιών (Portfolio assessment), ως μέσο ανάπτυξης επικοινωνιακών δεξιοτήτων και ειδικότερα κατανόησης και παραγωγής γραπτού λόγου

Πρώτος στόχος της έρευνας τέθηκε ο σχεδιασμός ενός φακέλου εργασιών (Portfolio assessment) για το γλωσσικό μάθημα.

Δεύτερος στόχος της έρευνας τέθηκε η εφαρμογή και η αξιολόγηση του Portfolio, ως προς την ικανότητά του να βοηθήσει στην ανάπτυξη Επικοινωνιακών Δεξιοτήτων ομάδας μαθητών, στην κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου.

Τρίτος στόχος της έρευνας τέθηκε η αξιολόγηση της πρότασης (portfolio), ως προς την ανάπτυξη της ικανότητας αυτοαξιολόγησης των μαθητών/τριών.

Η πλειοψηφία των μαθητών της Π.Ο. που εφάρμοσαν το Φάκελο Εργασιών ως εργαλείο αυτοαξιολόγησης, είχαν ψηλότερη απόδοση από ότι στην αρχική αξιολόγηση, στην κατανόηση και στην παραγωγή γραπτού λόγου. Ακόμη, βελτιώθηκε η ικανότητα αυτοαξιολόγησής τους και άρχισαν να ενδιαφέρονται και να συμμετέχουν στην αξιολόγηση της μάθησής τους.

Θα μπορούσαμε να πούμε πως ο συγκεκριμένος φάκελος εργασιών αποτέλεσε ένα εργαλείο που έθεσε τους μαθητές ως αυτόνομους παίκτες στη σκακίερα της μάθησής τους, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να συλλέξουν, να επιλέξουν, να οργανώσουν, να συλλογιστούν και να παρουσιάσουν όλες τις ενέργειες που έκαναν στα τετράγωνα, για να πετύχουν τους στόχους που είχαν θέσει, αρχίζοντας αυτή την παρτίδα μάθησης76

Σας παρακαλώ να γράψετε ένα σχόλιο για την αξιολόγηση (το φάκελο του παιδιού μου) που διαβάσατε στην τάξη:

Η αξιολόγηση αυτή, ήταν φαντάσμαι ότι
μαζί με την ένωση στην ζωή μου από τα
δικά μου μαθητικά χρόνια έως σήμερα που το
ανέμεινα στο 3^ο μεγαλύτερο παιδί μου.
Οχι μόνο γνώρισα το παιδί μου, είδα πάρα πολλές
εργασίες της που δεν μου είχε πει, συκινήθηκα πάρα
πολύ από τις ομοιότητες της εργασίας, και την επίδοσή
της μέσα στην τάξη. Αναγνώρισα την επιδεξιότητά της
πάνω από την εαυτή της δασκάλας μας, που διαφο-
ρετικά με μια περίπτωση δεν θα ήξερα, όπως δεν
ξέρω για τα δύο μεγαλύτερα αδέρφια της. Ελπίζω να
συνεχίσει αυτήν την προσπάθειά της ώστε να
μάθει και με την υγιή μαθησιακή αυτή
των παιδιών τα).

Συνήρητη

Σας παρακαλώ να γράψετε ένα σχόλιο για την αξιολόγηση (το φάκελο
του παιδιού μου) που διαβέσατε στην τάξη:

Μου γράφει πολύ καλή ιδέα ο φάκελος
γιατί έτσι μπορούμε με κάποιο τρόπο
να δούμε την συμπεριφορά του παιδιού
μέσα στην τάξη και πόσο κοινωνική
είναι με τους συμμαθητές του, επειδή
αυτά δεν μπορούμε να το δούμε μέσα
στο σπίτι μας.

Επίσης μπορούμε να δούμε ή την
εξέλιξη ~~αυτού~~ του στα μαθήματα, δηλαδή
πως ήταν τις πρώτες μέρες και
πως είναι σήμερα.

Αν φτιάχναμε ένα portfolio για τον εαυτό μας ποιο θα ήταν το
περιεχόμενό του;

Βιβλιογραφία

- Βαρσαμίδου, Α. (2016). Αξιολόγηση βάσει φακέλου (portfolio) εκπαιδευτικού και μαθητή: προεκτάσεις και προοπτικές μιας εναλλακτικής τεχνικής. Θεσσαλονίκη: Φύλατος.
- [Βρετός, Ι. Αξιολόγηση στην εκπαίδευση. Φάκελος μαθητή.](#)
- Κουλουμπαρίτση Α., Χ., Ματσαγγούρας, Η., Γ. , (2004), Φάκελος Εργασιών του Μαθητή: Η Αυθεντική Αξιολόγηση στη Διαθεματική Διδασκαλία στο Αγγελίδη, Π.Α. & Μαυροειδή, Γ.Γ (επιμέλεια) Εκπαιδευτικές Καινοτομίες για το Σχολείο του Μέλλοντος. Τόμος Α, ' Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός
- Πετροπούλου Ου. (2013) . Αξιοποιώντας τη διερευνητική μάθηση στα μαθήματα Φυσικών επιστημών στο σχολείο. Νέες τεχνικές και εργαλεία αξιολόγησης των μαθητών. Ανακτήθηκε από τη διεύθυνση
- <https://www.slideshare.net/rpetro/petropoulou-e-learning-expo-sailspreaty2013>
- Στύλα, Δ. , Μιχαλοπούλου Αι. (2014). Ρουμπρίκες ή κλίμακες διαβαθμισμένων κριτηρίων στη μαθητική αξιολόγηση: ένα ωφέλιμο εργαλείο για τους εκπαιδευτικούς. Το βήμα των κοινωνικών επιστημών. Τεύχος 64.